

# NAŠA SLOGA

## POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokrvari“ Nar. Posl.

Preplata a poštarinom stoji 2 for., a soljaka samo 1 for. za cela godinu. Razmjerno 1 for., a soljaka 60 novč. za pol godinu. Izvan Carinno vika poštarina. (Gdje se najlo najmanje 8 soljaka to su voljni, da im list šaljom svim ukupno pod jednim zarojem i imenom, datat čemo za 70 novč. na godinu svakom. Norel so šalju kroz postarsku *Naznatienu*. Ima, prozimo i najbližu Postu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vrijeme, naka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje so naplata ulakva poštarina, raspisar izvan *Reklamacija*. Tho List prima i drži, ako je posten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIŠTVO I ODPRAVNIŠTVO

Tipograda Fijati di C. Anzani, Via della Zonta, N. 7.

Pisma so šalju platjeno postarino. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju so ih u cilosti ili u izradku, nalmo prama stojaj vriednosti i sumora otoca Lista. Ne-podpisani so dopisi neupotrebljivi. Osobna napadajaja i čisto sukromna stvari ponalaze mjesta u ovom Listu. Prihobčena so pisma itakaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakali stoje 60 novč. a svaki redak svako 5 novč. ali u slučaju upotovanja po što so poglode oglašak i odpravništvo, dopisi so novčajaju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajevata, nedopisaju, nego putem-stroje *Tristince*.

### SREBRENI PIR Njihovih Veličanstva.

Hrvatski narod, što ga je pod Austrijom, ima jednoga jedinoga prijatelja i uzdanika svoga. Do boja janje, u boju lav, da obrani svietlu krunu cesarovu, hrvatski narod uvijek se je borio. To je i priznato bilo. Zato je tvrda nada naša, da će svietla kruna prije ili kasnije narod hrvatski dovesti do jedinstva i slobode, a po njih do bogatstva i slave.

Na 24. aprila, na Jurjev - danak bit će 25 godinah, što Njihova Veličanstva sretno živu u ženitbenom svezu. Svi narodi Austrije proslavili će taj dan, gospoda gospodski, siromasi siromaški, al svi od srea. Stogod nas ima i u zadnjem kutu Istre, svako selo, svaka občina posveti onaj zlatneniti dan. U crkvi služba božja i sgodna rječ, izvan crkve pučki sastanak i kresovi, to se sve bez troška može učiniti. Svata občina po svom zastupstvu može učiniti liep hrvatski pozdrav i poklon, te ga svojim putem poslati na znanje Njihovim Veličanstvom, neka se i tako čuje, da po svoj ovoj zemlji mi stanujemo.

Zelili bismo, da budu čitatelji „Naše Sloga“ i u ovom naše misli, što čemo reći:

Swake se godine čita, koliko Bratovščina u Kastvu pomoći podilici siromasnim Istranom po školah. Ta Bratovščina slabo napreduje, nešto radi našega siromasstva, nešto radi našega nemara. Prigodom srebrenoga pira svietlih vladaraha neka b. od 100.000 dušah svaki dan

jedan novčić milostinje, tim bi Bratovščina dobila tisuću forintih. Od naših obćinah nijedna još nije ništa dala tomu društvu. Da većina njih onaj dan pošalje bratovščini samih desetak forintih, eto koliko bi se nabralo biela novca za crnu nevolju, a na liep spomen. Sve se to može učiniti, samo ako je dobre volje. Svi prinosi mogli bi se postaviti u posebni kapital na primjer pod imenom „Kraljev Pir“, jer bijaše u Kastvu i običaj svake godine učiniti jedan stov, koj se je zvao kraljev pir.

Tim načinom pokazali bismo u onoj liepoj prigodi, da smo vredni pomoći, jer se i sami pomagamo, i želimo živiti, kako je dostojno hrvatskoga roda.

### NOVE SVIRALE.

Prije nekoliko vremena jadikovala je bečka „Nova Presa“, kako je talijanstvo u Trstu mali preotelo, i opomijajala je, da bi trebalo Njemce naseljavati u Trst, te tako pojačati onu stranu pućanstva, koja je tobože vjernija Austrijskoj državi.

A kada tamo, neki dan domaša ista „Presa“ dug dopis od svoga prijatelja iz Trsta, gdje se posvema nove misli misle. Taj prijatelj kaže, da u Trstu ima mnogo ljudi, koji ne ljube Austrije žarko samo radi toga, jer Austrija neda Talijanom u Primorju ono, što jih ide. On savjetuje, da država uzme na svoj trošak obćinske srednje škole u Trstu, i neka osnuje talijansku pravnu akademiju, jer veli, sudovi se u Primorju služe talijanskim

jezikom, a tako i notari i advokati. „Independente“, list talijanske stranke, preštampano je taj dopis i vrlo mu se obradovao, nukažući „Presu“, naka tim putem dalje podje, a neka se ostavi osnovah o ponjemenju grada Trsta.

I mi se radujemo tomu. Zašto? Jedno za to, što svakomu plemenu zelimo što i sebi. Kad bi svak svoje imao, nebi bilo roblstva ni nemira. I da Talijani u Primorju ovako nam žele, kako mi njim, onda bismo se i mi i oni na svoje noge osavili, te u Beču nebi ni pomisljali, kako bi nas ponjemčili.

Dok se govori o talijanskoj akademiji za same Talijane, dotle smo i mi za nju i naj vruće bi ju preporučili. Ali kad se bezobrazno misli na toj akademiji odgovajati sudbenim ćeljad za celo Primorje, onda neznano, kojim bismo imenom taj novi dar okrstili.

Zna li „Nova Presa“, da je hrvatska narodnost Dalmacije i Istre priznata temeljnim zakoni države, i da ta narodnost po zakonu isto pravo ima, svoj jezik u svih oblastih rabiti? A ipak na nijednom sveučilištu u Austriji nit se što tumači, niti se izpituje hrvatskim jezikom, dočim je dopušteno talijanske izpite činiti. A kako se po oblastih poštuje naš jezik, o tom smo imali prilike dokazi u ruci pisati. U ostalom dosta je pogledati samo „Osservatorovo“ oglašje. Ondje se vidi, kako su ista naša najčestija imena barbariski pisana, da bi se i Talijan sgrazao. Da je u Presina dopisnika razbora, on bi bio ovako savjetovao: Svedite vi iz Beča talijanstvo u natavne njegove medje, dajte Hrvatom

po Istri, što jih ide, nemojte hrvatske napise postavljati samo na zandarske postaje, onda ćete vidjeti, da je Trst prilično osamljen; kada to učinite, onda dajte Talijanom iz Primorja sve što jih ide. Tako će biti svima pravo.

U ostalom još se s jednog razloga onim glasovom radujemo. „Presa“ je znamenit list njemačke stranke naj jače u Austriji. Po tom doznajemo, da toj strauki nije ni na kraj pameti *publrvatiti* one sudove po Istri, gdje su Hrvati u većini, preustrojiti oblasti tako, da jih narod počme pouzdanjem gledati, tako, da one više pomognu narodu do materijalnoga blagostanja; iz toga razabiramo, da sve naše pravde ne pritužbe ostaju glas vapijueih u pustinji, dapače list njemačke stranke preporuča juridičnu akademiju talijansku, gdje bi se na novo stali odgajali talijanski sudci i odvjetnici takodjer za naša hrvatska sela. Iz toga svega razabiramo, da nas led bije, od kuda bi nas imalo sunce grijati. A to će, ukamo se, oči otvoriti onim našim ljudem, koji vjeruju, da vladajuća stranka u Beču protiv svemogućoj talijanštinu ne može jedna ništa učiniti.

### DOPISL.

Osvrt na obćinsku upravu.

Iz Zrnina.

Kad bi pravomu radoljubu dozvoljeno bilo zaviriti u proštorije i pisma ureda Porečkoga zemaljskog odbora ili Junle, kad bi mu u istinu sree od tuge pucalo, te bi vapio: naš hrvatski puk

## KRVATSKÉ NARODNE PIESME IZ ISTRE.

XXXII.

Ista iz Uraviceve širke:

Kuntrado široka, vele si mi duga,  
Vele si mi duga, pobije me tuga,  
Obajde me žalost, da kad ti će biti,  
Da kad ti će biti tužna mladost moja.  
Tužna mladost moja svaki dan na manje  
Kako letaja trava, ka se srpom žanje.  
Nežanje se trava, ner žanje se žito.  
Služil sam te lito, kad ti mi je mito?  
Nebi me platilo tvoga oca blago,  
Tvoga oca blago ni majkina dola,  
Kot bi me platila ta tvoja lipota;  
Ta tvoja glavica, ka je puna vlasi;  
Vedro čelo tvoje vlasi nadkriteno,  
Kako ravno tvoje s travnim obrušeno;  
Te tvoje obrva lipo su stvorene,  
Param da su s perom na barlu ložene;  
Ta tvoji puntenti nos med oči postavan,  
Ta tvoje očice kako jagodvice,  
Te tvoje dva lisea lipo su rumeni  
Kako dvi jabuke kada su čerjjeni;  
Te tvoje ustice kada progovore  
Param da se vrata od raja otvore;  
Te tvoje zubice lipo redom stoje,  
Kako i oblaci, kada enigom sole;  
Ta tvoja bradica na kojoj jamica,  
Ta tvoji prebiliti vrat, na kom je znamenji  
Prilist bi ga koral i drago kamenji. \*)

XXXIII.

Lošinji i Lošinjanke.

(Skupljena na otoku Cunjah)

Oj Lošinju mali, selo narešeno,  
I na lipom mistu jer je postarljeno;  
S hladnima vodama jer je okrunjeno!  
Va njem mi je, brate, do dva do tri množstva,  
Va njem mi je, brate, divojaka dosta.  
Divojaka dosta, a junaka malo;  
Al jib cesar vodi kamo njemu drago.  
Kada urdin pride iz Pizina \*) grada,  
Iz Pizina grada, do Lošinja mala;  
Ondrat svaka mlada plače svoga draga,  
Ondrat svekolike pošom govoriiti.  
„Ako mi ga vazano žalostna ću biti.“  
K Majki Božjoj grede, lipo dari nose,  
One so utiču svekolike bosc:  
Ko l' bi se mat Božja na njih amilovala,  
Ko l' bi njim dragoga nazada poslala.  
Lipo jesu, brate, ono hladno vode,  
I ono divojke kada sprogovore.  
Voliti bih ja, brate, s njima besediti,  
Negor iz Metaka mandanu ljubiti.  
Madamu ljubeci niš se nedobiva,  
S drugum govoreći svu volju spunjiva.

Urv. sb.

\*) Op. druguda po Istri govori se: Pazin. Nego sa „ordinom“ dakako treba i „Pisino“.

XXXIV.

Liepa Novljanika.

Sinoć Ivo iz Novoga došal  
Svojoj ljubti tužan glas douesal:  
„Ljubo tvoja oženio sam se  
Za Novljaniku najlijpu divojku  
Glyvu viša i od tebe lipja.  
Samor nima črna oka tvoga,  
Črna oka ni lisea rumena,  
A da ima črno oko tvoje,  
Smutila bi po nebu oblake,  
Kamo l' nebi po zemlji junaka.“

Urv. sb.

XXXV.

Grleth je mlade zavrditi.

Pričela rosica na zemljicu padat,  
Pričela je pravda svitom vojevati,  
Pričelno su ljudi laže virovati.  
Vi ljudi lažljivi, ča ste nemišili?  
Vi ste mene s ljubom v gveru \*) postavili.  
Bolje bi vam bilo crikar raznositi,  
Nero mene s ljubom v gveru postaviti;  
Crika bi se druga nova sagrađila,  
A meno već s drugum nigdar ne spravite,  
Tužan sam va viki i tužan ću biti,  
Od tugi velike mlad moram umriti.

\*) gveru = rat.

Drugoga človika i laže pomoru,  
A meno bogu istini ne mogu.  
Drugomu človiku i olava pleva  
A meni bogu ni šutra \*) ne mogu.

Urv. sb.

XXXVI.

Majčina kletva.

Fran se i Lijana v kamari zgovara:  
„Da bimo mi prošli do Levanta grada!  
Pojdi ti Lijana majku svedovati  
A ja ću tim toga \*\*) barćicu armati.“  
Barćica armata srebrom okovana.  
„Oj lipo Lijana, što ti rekla majka?“  
„Mene rekla majka: Bog vam ne daj puta,  
Bog vam ne daj puta, ni vetra, ni vala.“  
Kad s' oni prišli po sridi konala,  
Zapuhnu bura, bura trunutana.  
Pogubi se Franu i lipu Lijana.  
Kad su sli ribari ribice leviti,  
Mislili su oni, da je vala riba;  
Ulovili Franu i lipu Lijanu.  
Fran biše medar kano modra karta,  
A lipa Lijana još malo dulata,  
Pisali su listi njihovim majčicam.  
Franova majčica gorko se plakala,

\*) mod tim toga = međjutim.

\*\*) sughero = pluto.

\*) Po našem sudu ova je bolje izplana.

u Istri zaludo ne jadikuje, da za njega nije sve dobro. U tom dakako nije šale! Uteče li se on amo tamo tražeć lička svojoj nevolji da mu se starinska bremenena s pleća skinu, tad mu se sudi polag obstejećih starih običajih; kad se pak tiče nove mu namete naprišti, tad mu se pred nos predbace novi zakoni, tako da siromašni tezak mora uvijek kako Istrianci vele, baštu nositi, i posljedno propasti, a tada s njim propada i svako drugo ljudsko društvo. I ovo uprav neki Zminjski kmet jednoć kaza e. kr. sudeu u Pazinu koji ljut nad njegovim sudrugom reče: nevriedis da žives; „da bogme mi nevriedimo da živimo, s toga i zelimo da Bog najprije mene pa i sve ostale tezake dignu iz svijeta.“ Sudac ga začudjen upita: Čemu to tako? Isti kmet nastavi jer i gospoda nebi tako ritala, kad nas nestane te bi morali i oni s nami propasti. To uzgredno rečeno vraćam se na svoj predmet. Kad je knetu dosudjeno baštu nositi, tad mora strpljivo podnašati svoju tešku sudbinu i ali ne bez svake nade olakšanja svojeg tezkog bremenena i boljeg probitka. Ovdje bas mi dojde na um i u dobar čas skloem vašeg lista prinjeti sljedeći primjer. U Zminju god. 1854 razprodali su s namierom da će se obzini osjegurati dostatnu imovinu, sav komunal kojega dohodeci bi imali u buduce pokriti sve občinske potroske. Uza to iste godine se občina, ili bolje rekuć njezinu tlatnju glavavar, obvezala posuditi državi 24.000 f., i pošto to neizpuni izgubi dakako 1000 f. položene jamčevine ili kauciona, posudivši samih 15.243 f. po 5%. Iz ove prodaje još ima pri kmetih u glavnicah (kapitalih) 28.150 f. po 6% ukupna občinska imovina dosta je znamenita. Iz proračuna ustanovljena u vjeću 28 Decembra 1878 za godina 1879 uvidja se, da dohodak občine iznaša na godinu:

1. Od državnog zajma ili posudila u srebru čistih . . . f. 657.30
  2. Od glavnica pri poselnih kmetih po 6% čistih . . . 1671.--
  3. Od otazka ili regalije na sajmovih za 1879 čistih . . . 80.--
  4. Od lova . . . 20.--
- ukupno f. 2428.30

Ovdje je nužno opaziti da gosp. načelnik ili podestat u svoj proračun za god. 1879 podastret u vjeću 28 Decembra 1878 nije uvrstio svote, koju bi imala občina dobiti iz najma ili affita kuće, koja se zove stara Podestarija, koju je on sam bez znanja i dozvole občinskog zastupstva još meseca Augusta najmio s razloga, što načelnici obćinahi obicavaju smatrati svoje občinske za-

stupnike lulkami (pupicami) kojima po volji, igraju. (Dosta zlo, da se sami zastupnici za pupice drže. Zato se skupljaju na sjednice. Ured.)

Razhod ili potrosak ustanovljen na istom vjeću iznaša kao sledi:

1. Za pokriće godišnjega izravnog poreza (steure) i ekvivalenta dozvoljeno je za godinu 1879 . . . . . f. 161.87
2. Za pokriće interesali na dugove . . . . . 98.--
3. Načelniku ili podestatu . . . 322.--
4. Blagajniku ili kasieru . . . 60.--
5. za pokriće potrebsćinah skolskih . . . . . 102.--
6. Za nabavu skolskih sredstvih . . . . . 42.--
7. Primajli ili babici občinskoj . . . 31.50
8. Kuekobitniku ili živoderu ili sintaru u Pazinu . . . . . 12.02
9. Za svečanosti . . . . . 80.--
10. Zupnika . . . . . 70.--
11. Sumaru ili logaru ili guardianu od boske . . . . . 40.--
12. Za prosvetljenje grada . . . . . 50.--
13. Za popravljauje občinskih putovah. . . . . 200.--

Ukupni potrosak f. 1269.39 (Sledit te.)

**Zapisnik 45. sjednice**

zemaljskog odbora u Porocu II. febrara 1879.

Iz tričinskog Osvetlatorski od 14. marša o. g. \*)

Kako se dne 24. aprila navršuje 25 godinah zenitba Cesarstvih veličanstvah, zemaljski odbor odlučuje, da će tom prigodom u ime svoje, i u ime zemlje pokloniti se i čestitati Njihovim Veličanstvom Cesarici i Cesaru putem primjerene Adrese.

(Budući će to biti učinjeno u ime ciele Istre, Ipreporučamo visokom Zemaljskomu Odboru, da adresa bude napisana u hrvatskim jezikom; ako to ne, onda neka se napiše diplomatskim jezikom franczejkim. Ako visokomu odboru treba, pripravni smo mi prevesti adresu na hrvatski. Uredništvo).

Prima se zadovoljstvom izvješće od 30. januara tek, god. br. 7 e. kr. mjernika Janste, da je podobro napredovala radnja ob osnovi za uređenje vode u Porušju (Raskom lugu).

Uzima se na znanje izvješće o stanju pučkih školah u Istri za školsky g. 1877-78, poslano od e. kr. zemaljskoga školskoga vjeća, te će se priobćiti, zemaljskom saboru čim bude sazvan.

\*) Ako glavni i nije hrvatski, što ima talijanski list pri rači može se malo učiti hrvatski službeni jezik. Prev.

Prije nego se odluču o prenapravi ceste od Mogorona na sv. Bernardin, poziva se Piranski cestni odbor, da se dogovori sa firmom Salvetti i dr. sa občinskim odaslanietvom i sa gosp. J. B. Cieogna, te se dokonča, bi li oni, kad se cesta drugim putem zavrne, htjeli kupiti uzduž njihovih imanjah lezeća zemljišta, koja bi tim slobodna postala, i za koliko.

Doznauje se cestnomu o. lboru Buzelskomu izplata f. 153.12 za popravke učinjene na mostu pri Jurčićih na cesti od Buzeta u Draguč.

Ove kuće se zovu Jurčići, a ne Giuricich, jer ovo bi se talijanski čitalo: Djuricich. Uredništvo).

Vraća se glavarstvu Moggio tehnička osnova i odnosni proračun za popravak mosta na potoku Funjanu, nalogom, da postavi na dražbu manjeotjeno djelo, ohranjujuć odobrenje od strane zemaljskog odbora.

Prije nego se doznači podpora od zemaljske zaklade za zanatličko djelo na cesti od Morgani u Kanfanar i Rovinju, poziva se občinsko zastupstvo u Kanfanaru, da najprije osigura, koliko mora po zakonu občina doprinesiti za trošak uređenja spomenute ceste.

Opunovlašćuje se upravitelj mjestne občine Kastva da javnom dražbom proda 1000 bukavah iz kastavske občinske gore „Lisine“ po f. 3.16 do 3.20 po kubikmetru, a to pod uvjeti posljednje pngodbe, i polag dalnjih preinakah, koje bi predložio e. kr. sumski povjerenik ili bi inače bile učinjene za veći uhar i očuvanje občinske koristi.

Odobrava se što je S. Pu. prodano javnom dražbom, tuulo po imenu „orto plantario“ porezne občine Pazina za for. 223 i što su prodana A. Bu. pok. G. i S. Bu. Aovu. četiri komada tuala občine Berma, svega skupa 2174 četvorna metra površine za cieniu for. 174, da podignu mlin.

Usljed odluke občinskog zastupstva u Puli, odobrava se prodaja M. Ru. jednog diela tuala „Castello“ porezne občine Medulina, 975 četvornih hvatah za for. 97.50, — onda B. Ru. prodaja drugog diela toga tuala 970 četvornih hvatah za for. 97, a G. Lu. pašišće iste občine nazvano „caricatore“ od 1604 četvorna hvata za for. 64.16. Dopušta se i potvrđuje takođerj A. Cu. prodaja pašišća „Rijavice“ porezne občine Zamaška (Pazin) prostrano 810 četvornih hvatah za for. 46.

Javlja se glavarstvu u Krku, da su predloženi prirezi (addizionali) na polnošarinu za Krk i Dubašnicu dobili previšnjju potvrdu dne 13. januara o. g.

Nemogu se odobriti, jer previsoki, prirezi za 1879 na izravan porez, odlučeni občinskim zastupstvom u Cresu, za pridružene vanjske občine, za to se povraćaju spisi glavarstvu, da opela o toj stvari občinsko zastupstvo vieća o boljih preinakah, koje okolnosti onih obćinah zahtjevaju.

Umoljava se e. kr. Ravnateljstvo financijah da odredi što treba, da se i god. 1879 pobere prirez od 7% na izravne poreze sa izvanrednimi državnimi nameli u poreznoj obćini Lovranu sa sv. Franciskom, Tuliševicom i Oprieem, koji je prirez občinsko zastupstvo odredilo, u namjeri da se plati što obćina duguje nasljednikom pokojnoga e. kr. savjetnika Fegica.

Posilja se s preporukom istrijskomu gospodarstvom druztvu molba obćinarah klanjskih da jim se dade lica za poboljšanje govedjega plemena.

Na temelju §. 90. občinskoga pravilnika imenjuje se za poseboga zastupnika podobćine Kornica predloženi G. M. pok. Ma. u parnici što se ima podignuti proti obćini Punta radi toboznjega supsjedna na Obćinskom tualu.

Ovlašćuje se upravitelj mjestne občine Kastva, da za dvostruko poveća množinu drvah odlučeni za ogrevanje skolskih prostorijah u Klani, pak da dade sastaviti osnovu (plan) i proračun za namjerenje popravke i poboljšanja one skolske sgrade; ali će se stvar nego li se izvede, morat podastreti prije odluki občinskoga zastupstva ili obćinarah klanjskih sabranih u vauredan sbor.

Buduć je stvar gotova i buduće kapitanat izvješćuje, da od učinjene promjene občinskih medjah Klanc i Studene, nije prvog od spomenutih obćinahi nanesena velika šteta, očituje se e. kr. Namjestničtvu mnenje, da se imadu držati tvrdo prvašnje odluke i da se za to ima odbiti prituzba občine Klanc.

Uzima se na znanje priobćena odluka od 31. januara t. g. br. 1140 mjestnoga e. kr. kotarskog kapitanata o dopustu za tvornicu koj se ima dati L. Su. iz Černog Vrha, sa odnosnim ustupom jednog komada občinskoga tuala, ali se obranjuje odobrenje od strane Zemaljskog Odbora, koga će glavarstvo Černog Vrha imat zapitati po §. 87 obč. praviln.

Polag priobćenja od 2 febrara t. gyl. br. 1254 od strane e. kr. Namjestništva oznanjuje se upravnom odboru Kaštelvenerskom, da su cesarskim rešenjem od 20. januara o. g. odobren predloženi nameli na potrošarinu za god. 1879.

A lipe Lijane mrtva je padala. Njihova majčice njim su odpisale: „Frana pokopajte pokraj bile cesti, „A lipu Lijanu pod travu zelenu. „Na Franu sadite drobnu mažuranu „Na lipu Lijanu galafur \*) erljeni. Na Franu gorite sviću od soldina. Na lipoj Lijani duplir od cekina. Kad budu soldati onud pasivali, Svaki će odkinut kitu mažuranu. Pak mi oće reći: Bog mi te pomiluj. Kad budu divjoke po volni badile Svaka će odkinut kalafur erljeni Pak mi oće reći: Bog mi te pomiluj Bog mi te pomiluj, ej lipa Lijana.“

Urv. Sb.

XXXVII.

**Karlović nahodi sestru.**

Pojdoh ja pod Riku voziti čenicu; Počemu mi veliti, da će se Zeniti, Daju mi na obir trideset divojak, Medju njima bišo jedna rodbinčica. \*\*) „Rodbinčice mila, rodbinčice draga; Rodbinčice mila, biš mi ljuba bila?“

\*) garofano — koranfil, klinčica. \*\*) moralo bi biti: rodbinčica = suznjica, nego narud već nema stajage za rječ tob, pak ju prilagodilo najbližoj poznatolj.

Prvi put joj reče, ona niš ne reče; Drugi put joj reče, ona se nasunije; Treći put joj reče, ona mu govori: „Sva to more biti, ako smo kurenti.“ Kada ju prosaše, kruto zamignjuse, Kada jr rukovaše, strašno zagrnjuse, Kada ju ljubljuse, krvav daž padaše. Prišiel ju on pitat: „čigova si roda?“ „Neznam koga roda, ni koga plemena Nero će sam čula turkinje govoroć, Da sam ukradena v leti na mekoti U srebrnoj zibitci, zlatnom povojicu Da sam ja sestrica Iva Karlovića.“ „Drago bi mi ti dšao, da si mi ljubčien A još mi je draže, da si mi sestrica.“

Urv. Sb.

XXXVIII.

**Želja dobroj djevojki.**

Zaspal sam, zadržimal, Pak mi so sanjalo, Da je lišeo troje Kraj moga spavalo. Kada se ja zbudih Zalostan se najdem, Kada tvoga lišea Kraj moga ne najdem, I to tvoje čelce Ravno kako polje,

Na kom bi popisal Tuga i nevolje; Okol njega dušo Sve su kolerico \*) Bi reć da su zlatne, Perom napisane. Suza za suzicem Po lišeu rumenom; Tuga za tužicem Po sriedu jadrenom; Da bi suze moje Na kamen padale, Kamen bi se razpal, A srce na more. Da bi srce moje Od dva kusa bilo; Svakomu bim dala Svoju polovicu, Tretomu bim dala Od žija rožien; Komu rožu dala, Onoga zibrala; Zato tibi Bog dal, Prelipa katicu, Zadohit mladica Od vredno majčice, Od vredno majčice I oca predraga.

Urv. Sb.

\*) Haarločko = clocca = uvojak, korćak.

XXXIX.

**Pred djevojčintni dvori.**

Tičica rožice povijmi jedan glas Za draga mojegga, ki je na dogo \*) sal. On se ne sponinja, da j'on dragu imal. „Ko on dragu ima, ja imam dragoga Pak nećemo marit jedan za drugoga Mirim, mirim za te, samo da si vitan; Samo da si vitan, tvoja sam rožica. — „Neznam ako badris ili spavaš, vilo! Kad bi mi k tebi doć moje dragu milo, Kad bi mi k tebi doć s tobnu govoriti, I još jednu uru s tobnu posediti; Cujem glas tvoj vilo, kad mi nam govoriš Da je kasna ura prit va tvoje dvori. — Dopusti nam pivat lipe razgovora — „Pivajte mladici s vašima grama A ja ću poslušat s mojim nšima. Čuda ste jih mladi lipo zapivali. Ja nobih ni jedne tako stolnačica.“

Urv. Sb.

XL.

Igrali su tri kralji, Igrala je zlatna jabuka, Po zlatnom stolu gospodskom:

\*) dolgo = dugo, dobirinski izgovor.

Uništavaju, kako protuzakonitu, odluku od 12 septembra 1878 obćinskog zastupstva u Lovranu radi nameta jedne (takse) primjerene za svaku posebnu obitelj, za pokriće manjka predviđenoga u proračunu za god. 1879 i ne odobravajući predložene namete na izravne poreze u Berseču i Mošćenichu, povraćaju se spisi glavarstvu priličnim naputkom, da se sastavi nov proračun dohodka i potroška, te jih obćinsko zastupstvo na novo razpita.

Daje se na znanje dotičnim glavarstvom, da je Njeg. Vel. Cesar previšnjim rešenjem od 22 januara privolio, da se pobiraju nameti na potrosariju i na izravne poreze za 1879, u poreznih obćinah Bulje, Momljan i Berda, a previšnjim rešenjem od 24 januara o. g. privolio da se pobiraju nameti u obćinah Dolini i Čresu.

Prima se utok V. Ba. i drugova, ter se uništuje odluka obćinskoga zastupstva u Lovranu učinjena u sjednici dne 8 novembra 1878 o tom, kako da se podieli među obćinare iznos trećega roka duga, što se je učinio za zidanje škole.

Odbija se utok A. Mu. i drugova, iz Klanca proti odluci obćinskoga zastupstva u Dolini od 16. septembra prošle godine ob obćinskom nametu na potrosarinu u godini 1879 i o pokriću manjka polag odnosnoga proračuna.

Potvrđuje se pogodba kupoprodaje i zajma između obćine Pazina i F. Ma. odnoseća se na us up nekajih zemljišta učinjen mu u ime namirenja njegovoga diela pri diobi previskoga obćinskoga zemljišta; potvrđuju se također pogodbe kupoprodaje i zajma između iste obćine i jedanajstorice ovlaštenih pri diobi spontanog zemljišta.

Privoljuje se na povišenje doznake soli u sniženu cijenu, zapitate od obćine Motovuna, puštajući e. kr. Namjestništvu, da ono suglasno sa e. kr. Kavalarijstvom financijski providi polag pravog potroška za primjereno umaljenje takove doznake, za koju drugu obćinu.

Odbija se predstava F. Ma. i drugova, da bi se opozvala odluka 27 augusta pr. god. br. 1547, kojom je zemaljski odbor oćitovao, da je ništetan zaključak prestavšega obćinskoga zastupstva u Kastvu učinjen u sjednici 27 marča 1878 točka 6 odnosnoga zapisnika, da će obćina uzeti na svoju pleća sve štete i stroške, koje bi potuzitelji mogli imati, zato, što jih Brezani, Ružići i Poljanci sudbeno gone za naknada štete učinjene u njihovih posjedih u sumi Luziani.

(Konac drugi put).

Pogled po svijetu.

U Trstu 30. ozujka 1879.

Bečko se carevinsko vieće sad bavi zakonom o prigledbi računah. Odmah zatim će preći na pretres ljetosnjeg državnog proračuna, što će dakako trajati više ljetanah. Toga radi ministarstvo si je izposlovalo dozvolu, da može pobirati porez do konca aprila. Da se doskoči ljetosnjemu manjku, što se nametnuo državi radi izvanrednih troškova, dozvolio se zajam od sto milionah forinti. Osim toga u vieću se govorilo mnogo i o likvarstvu, jer se u ovo zadnje vrijeme digao u novinah pravi rat na tu ljetu ranu na našem gospodarstvenom tijelu, pa je sva nada, da će se to zlo gledati odstraniti shodnimi zakoni.

U svoj se carevini nadlicću, obćine i gradovi, tko će dne 24. aprila ljepše proslaviti ljetnici vićenaja njih. velič. carskih suprugah, pa po carevoj želji određene za to troškove namjenjuju skoro svuda segedinskim poplavljenikom.

U ugarskom parlamentu, koji će se ono zatvoriti a ne otvoriti, kako što bijaše pogrešno stampano u zadnjem broju, prvih danah nastupajućeg mjeseca, bilo je na ministra Tiszu upravljeno više oštrih upitah glede segedinske nesreće, ali ministar je na sve tako odgovorio, da su upitnici zasitili. Berlinski ugovor mira bio je prihvaćen i od ugarskih zastupnikah, pa će usljed toga biti izvršen u državni zakonik.

Sad su više nego ikada oči cijele Europe opet uprte u Izток i u tamošnje događaje. Naša braća Bugari hoće na svaki način, da izposlaju od Europe cjelovitost svoje domovine, bilo milom bilo silom. Radi toga, dočim s jedne strane šalju u tu svrhu svoje poznate ljude u sve evropejske prestolne gradove, s druge se spremaju na oružje, da se opru uzpostavljenju turskih oblastih u zabalkanskoj Bugarskoj. Već jih ima više hiljadah na okupu, pa tek sto nisu počeli napadati na Sultanovu vojsku, koja ponalo zamienjuje odlazecu rusku. Polozaj je tako ozbiljan, da je evropejska komisija, što je imala nielnuti u red iztočnu Rumeliju, morala obustaviti svoje poslovanje. Još veći se nemir pripravlja u starodavnoj Macedoniji, gdje četuje i naš znanj susjed ljubljanačin Humaajer. Iz toga se vidi, da smo bili dobro izvješćeni, kad smo ono zimus prorokovali, da će biti tamo svašta na proljeće.

To uvidjaju sad i Englezi i drugi supodpisanci ili živorezi (vivisektori)

berlinskoga ugovora; zato se mnogo govori o mjesovitih zaposjednacu onih zemaljah. Turska da se protivi, ali Ruska da je i na to pristala. To je znak, jedno da se je Ruska s Engleskom sporazumila, a drugo da je nekoj drugoj državi u najprvoj zgodi tezak rat namienila. Iz svega se vidi, da Ruska neide na drugo, nego na ukinitje berlinskog ugovora, a to joj je već sad na polok za rukom poslo.

Ruski general Cmajev postao je zapovjednikom bugarske vojske. Dogovori medju Turskom i grčkom vladom glede granicah su se prekinuli. Franceska i Italijanska se nadlicću, koja će preuzeti zagovorničvo Grkah pred Evropom. Francesko se ministarstvo utvrdilo. Narodna skupština hoće se iz Versalje preseliti u Paris. Englezom u Africi ide jednako slabo, a sad su i u Aziji opet u nepovoljnu stanju. U talijanskom parlamentu su se skrajnje stranke pomirile. U Rusiji slobodnina narodna stranka hoće na svaki način da prisili Cara, nek dozvoli narodu ustavnu slobodu; pa mislimo da se nevaramo ako rećemo, da ćemo još doživiti i ruski parlament. Mi nemožemo sad reći, kolik će to utisak učiniti na sve evropejske države, a naimo na one, koje imaju i Slavacah u svojem području.

Najnovije vijesti.

Kastavski odbor za proslavu cesaravog srebrenoga pira odlučio je potresti forintah za poplavom potradale Hrvate u Posavini. Tako valja!

\*\*

Gradski izbori u Trstu svršili su povoljno po austrijsku stranku, i po narodnu u okolici. U gradu samom izabrana su po 24 od svake stranke L. j. od austrijske i od „Progressove“ talijanske. Dakle okolica odlučuje svojimi izabranici. A od tih je 5 narodne stranke naimo: *Dejak jun. Nadlišk.*, *Dr. Loser, Gorjup i Nabergoj*. Kandidat protustranke *Strudhoff* izabran je u Skednju. Agitacija bijaše strašna od objilj stranah. Politično društvo „Jednost“ pokazalo je ovaj put svoju veliku znamenitost. Živili!

Poziv Uredništva.

Umoljavamo najučtivije sve rodoljube, osobito one na otoku Čresu i po zapadnoj Istri, da sakupe i čim skorije nam pošalju pučke pjesme, što se pje-

vaju po onih krajevih, da tako uzmognemo zajedno stampati s ovimi, koje već imamo. Dika će biti rodu, kad pokizemo cijelu knjigu hrvatskoga narodnoga blaga iz Istre. A za kasnije preporučamo se topla, da nam saberu pučke navade ili obćaje na pr. kod pira, kod krstineah, pri igrah, smrti, u obće sve, što našem puku daje posebnu bijelgu. Dakako, da sve mora biti verno propisano, kako jest i upravo onim pučkim izgovorom.

Hrvatskomu svećenstvu, nećiteljstvu i svakomu prijatelju glasbe na koncu g. 1878.

Jeste li kad motrili orača, oračega cjelinu, kako došavši na uvrate, oštra s čela težki znoj, te se ohlazuje na urezanu brazdu, koju ga je izmucila i plug mu možda polonitio. Na to ga neodvrća, da neureče drugu i treću, dok cijelu cjelinu neuzore, za kratko podrugeći, tad i polretaći, zasije i podrja. Trenda znađe, da mu trud i muka neće prve godine biti plaćena dovoljnim plodom, to ga ipak nada tješi, da si je u njiv umekotio i pripravio za obilnu plod u budućih godinah.

Poput orača bacismo se i mi na polje, ležaćo na ugru, na polje crkvene glasbe. Već god. 1867. utemeljio je dr. Franjo Witt društvo: „Allg. deutscher Cäcilien-Verein“ sa mnogimi svojimi podružnicami, došav do uvidjanja, da je crkvena glasba krenula stranjivom, te da ju treba opet dovesti na stazu, koju joj je utro Palestini i njegovim suvremenici. Evo mudrodo pred sobom XVII. tečaj u Trienu izlazećeg lista za crkvenu glasbu: „Cäcilja“, koji list je dokazom, kako se već dugo u Njemačkoj radi o reformi crkvene glasbe.

Dok se je u tudnji ovako pokretalo i radilo, kod nas je sve još diemalo; u tudnji su već izlazila mnoga glasila za crkvenu i svjetsku glasbu, kod nas se u junosti nije još ni sanjalo o obstanku kakovih muzikalnih glasilih. Evo Česi imadu: „Vestnik hudební, a divadelní“, „Dulibor“, „Cecilio“ i „Varyto“, u kod nas nemože jedan list da živi.

Ali taj pokret nije minuo ni naše domovine. I kod nas se je mislilo i uvidjavalo, da se crkvena glasba nu bolje nakrenuti mora. U tom pokretu uzemo god. 1877. izdavati list za crkvenu glasbu: „Sv. Cecilija“. Ali julova nam uspjeha. U 1. broju oroga tečaja već iztakusmo, da se je u blizu 600 hrvatskih župah njih samo 139 stranom predplatilo. stranom pako predbrojilo, radi čega je i izdavujuće lista obustavljeno. Kasnije ipak nam se je broj predbrojnikah u toliko umnozilo, da mogasmo rad na novo odpočeti, to uko hožjom pomoći evo i ovaj tečaj zaključismo. — Odlodživši pero, i mi se poput orača na tvrdoj cjelini osvrćemo na svoj rad. Svako nepristran priznat mora, da smo se bacili na polje kod nas još neobrađeno, na cjelinu, koju treba tek s vremenom umekotiti, dok obće željenoga ploda donese. Da je na tom polju bilo i gradnja i kupanja, trnja i korova, netreba dokaziva. Neki čitatelji to dobro znadu, u junstva za sve teškoće, koje svladati narodasmo, dovoljno je u tom, što list nije uredno izlaziti mogao.

Čija li gora najviša  
Čija li ljuba najljipsa.  
Najviša gora Petrova  
Najljipsa ljuba Pavlova.  
Kad začuje *Albus* kralj,  
Da je Pavlova ljuba najljipsa  
Posla je njemu *Albus* kralj:  
„S tobom ću Pavle vičorat  
S tobom ću Marum nečarati.“  
Prisla je Pavlo žalostan  
„Ča si te Pavlo žalostan?“  
„Poslal mi Mare *Albus* kralj,  
Da će s manum vičorati  
S tobom Mare nečarati.“  
„Nehoj se ti Pavlo toga,  
Mi ćemo ga prevariti.  
Rodila je žena čedo  
Reći mi ti da sam ja. —“  
Tih je mora kako kal,  
Po moru se vozi zlatna plav,  
Nutri se vozi *Albus* kralj.  
Prisla je k Pavlu *Albus* kralj  
„Kadi je Pavlo ljuba tvoja?“  
„Moja je ljuba rodila.“  
„Mislel sam ju ljubili  
Sad čemo se kuniti.“  
Mari darova prsten zlat,  
Pavlu darova sto dukat,  
Mladomu čedu zlatau pas  
I mladaj Mari dobar glas!

Polj. Sb.

XLII.  
Naptitica.  
Nagnulo se drivje orihovo,  
Na rumeno lišće junakovo,  
S pod korena hladna voda leće,  
Po nju grodu tri dorojko mlado,  
Svaka ima vidri kordunaju (?),  
Lipa Mare srebrom okovana,  
Lipa Mare žuta svilu prede,  
Žutu svilu na zlatno vreteno  
Preduće se jo kruto razzjala.  
Šta je ona vodiću izkati,  
Sve obajdo nikor \*) ju nenajdo.  
Tot u Zadru ti hladni studenci,  
Prigno glavu, da će se napiti;  
Vikne junak s visoke gorice,  
„No pij Mare tu hladne vodiće  
Aš to su ti vile nanosile;  
Ja ću ti dat vina iz bukala.“  
Iz bukala, tabi Božo hvata.  
Da bi čaša od barila bila,  
Orde j' družba ka bi ju popila.

Luk. Sb.

XLIII.  
Marina kruna.  
Narandča se vetru moli,  
Da joj kitu ne spremlomi;

\*) gdje (\*)

Y sakoji kiti tri narandče,  
Na vrški tri četiri.  
Povrh sedi sin Sokolje, (siv sokole)  
Ter ni gleda v ravno polje;  
Kaj \*) devojke tanac vode  
Mej njima je lipa Mare,  
Krunu ima povrh glave.  
Pulno votar Termuntane  
Svali Mare krunu s glave.  
„Ki bi meni krunu našal  
Ja bih njemu ljubav bila.“  
„Ko ćeš meni ljubav biti  
Ja ću tebi (krunu) naći.“  
„Volila bih ntepi se  
Neg Sokola ljubav biti.

Luk. Sb.

Pjesma o Marinoj kruni, koje jo liepi napjev gornjih Hrvatom poznat iz Ljčarovih „Primorčeah“, vrlo je različita u raznih krajevih. Naj obćiniji tekst po Istri, što mi znamo, jest sljedeći:

Popuhnil je hladan vetar  
Hladnu vetar od Levanta,  
I odnesal Mari krunu.  
Sprogovara lipa Mare:  
„Ajmo meni kruno moja,  
Ki bi meni krunu našal,  
Njegova bim ljuba bila.“  
Šli ju iskat dva Bakrana,  
Dva Bakrana, tri Rečana,

\*) gdje (kad = ka' = kaj).

I još jedan čerui Moro.  
Našal ju jo čerui Moro.  
I govori lipa Mare:  
„Volila bim krunu zgubit  
Leh čeroga Mora ljubit.“  
Svaki se stih opetuje i za njim istim napjevom pjeva: Aj ni uena zlato moje, pak opeta se stih reče.

XLIII.

Sestrinu savjet.

(Loranska)

Sestra j, brojna na večeru zvala:  
„Nezovom te na večeru brajne,  
Leg la zovom na tibe zgovorko.  
Čula jesam, da se ženis brajne.“  
„Ženil bim se, al' neznam od kuda.“  
V' našem selu na zbor tri divojke:  
Prva ti je roda Bogdanova,  
Druga ti je roda velikoga,  
Trejta ti je kako zmija ljuta:  
Vazni brajne, ku je tobi drago.  
Ma 'ko biš se kada oženio,  
No nzmilji udovice mlade:  
Udovicam hujna za nodarcem,  
A divojkam jabuko črljene;  
Udovicam madlo sije sunce,  
A divojkam na vedroj vedrine,  
Bojlu bi se noženiti brajne,  
Leg porodu drugu dobaviti.

Volč. sb.

Razlog pako je tomu jasan. Kad list nestoji materijalno tako, da se rad porazdeliti može, već da je celih samo jednoj osobi prepušten, koja uz drugo zvanične dužnosti nemože sve vreme samo listu posvetiti, tad se pravedno svako zadoneženje izpričati mora. Što se samog gradiva tiče, i tuđe moradosmo kad što koju gorku prugati, a iko da i svakomog pogodi? Što je jedan kudilo, to je drugi hralio, što ovaj hralio to onaj kudilo, pa tako nemozamo svakomog zadovoljiti. I s ove strane nesumnje nam se izključivo krivnja pripisati. Na čem je god krivnja u pogledu neurednosti izlaska lista bila, ta ista krivnja je i u dogledu gradiva.

(Konac drugi put)

### KRALJEV PIR

Obitaj bje u vremena darnna  
 Našeg Kastva grada starostarna,  
 Da svete koje usred ljute zime  
 Srećanost, koj nokad daše ime;  
 Al već davno neznađahu vira  
 Liepoma štoru Kraljevoga pira.

U navečer otrudjena dana  
 Za koj bjehu gospoda pozvana  
 Kapitanu gradskom u dvore,  
 Po svih crkvaah zvonovi se ote  
 I svet sluša divotno to pjenje  
 Kojim pjeva večernje zvonjenje.

A kad jutrom zarudila zora  
 Grna narod od brda i mora  
 I k Jeleni svetoj erki kroši  
 Da podigne visojem nebu oči  
 I molitvu da udesi svoji  
 K svećenika ukupnomu poju.

I pjevahu jezikom djodova  
 U tej pjesmi pokornička slova:  
 „Pomiluj nam bože gospodine  
 Premialno glavu od starine  
 Spomeni kralja, dobroćineo, bane  
 K sudu tvojem vjekovitom zvaue.“

Kad li svetu molbu odpjovala  
 Za umrle poglavaru našu,  
 Digli su se k dvoru kapitana  
 Častni ljudi, družba izabrana,  
 Ter su sjeli kako glavari sudi,  
 Da se u nikom zavist ne uzbuli.

Sluge služe jela izborita  
 Grašički toči vina plemenita,  
 A oni će jedan do drugoga  
 Tko od djece mlitovanja svoga,  
 Tko od šala mladežskih doba  
 Da jih tama nepokrije groba.

Suno jolno lice neveselo  
 Do glavara kastavskoga sjelo,  
 Ko da misli onih doba jude  
 I prijašnjih prevareno nade,  
 To je lice božanskoga stige,  
 Što proživti godino jur duge.

Davno je sunce za planine palo,  
 Kad se u starač sreću razigralo.  
 Dizo čašu u lijepu sgodu  
 I govori sakupljenom rodu:  
 „Da ste zdravo! družbo odabrana  
 „Čujte spomen današnjoga dana“

„Stara pisma ditalo snu davno  
 „Da smo jednomo plume bili stvarno  
 „Knjiga kaže moja družbo bratska,  
 „Da je istra starina hrvatska  
 „Kralju svomuo činili smo pira  
 „U kraljestvu eto štoru vira.“

Htjede starac kazivati rodu  
 Djedova jim stavuju koju sgodu;  
 Ali viidi, da u sreću čute  
 Staru slavu, pak spomene ljute;  
 Tě jim stade porivati doba,  
 Da će usat Hrvati iz groba.

„Gledjite! ona na vidiku zvjezda  
 „Povrh Učka sokolova gujzda  
 „Sutra rano će u grobničkom gorju,  
 „Pred suncom će svačut na obzorju  
 „Danica je, moj vitezki rode,  
 „Lijep znamen hrvatske slode.“

M. L.

### Književne vesti.

Dne 24. travnja slaviti će svi narodi našo veliko carovine srodni pir Nijilovih e. kr. Veličanstvih, našega promislivostioga kralja i kraljice. Da taj sretni dan u dostojnoj uspomeni ostane i našoj mladeži, priredio je ovaj šbor za tu sgodu knjižicu pod naslovom: **Frano Josip I.**, kralj ugarsko-hrvatski i car austrijski.

Ta knjižica sadržavat će život i djela našega cara i kralja, bit će urešena slikama obujih Veličanstvih, iznositi će 3 do 3<sup>1/2</sup>, arka u obliku knjižnice za mladež. Štampa se romana ukusno i na najljepšim papiru, a dogotarić će se za razaslanje do 10. travnja.

Obznanjujuć to svemu poštovanomuo obćinstvu, molimo osobito sva poglavarstva i predstojnika školah, pa i pojedino odličnjake i prijatelje mladeži, neka o tome nastoje, da se ta knjižica tom prilikom što više medju mladež razširi. Njoj će to biti doista najljepša i naj-dostojnija uspomena na taj svečan dan.

Ciena pojedine knjizi kruto vezanoj jest 30 novč., sa zalatorezom 40 novč., poštom pako za 4 novč. više. Tko kod samoga šbora narudi 10 iztisaka, dobije ih za 2 for. 80 novč., odnosno 3 for. 80 novč.; 50 iztisaka za 15 for., odnosno 18 for.; a 1000 iztisaka za 23 for., odnosno 25 for. Naručbina preko 5 for. odpravlja još šbor o svomu trošku.

U Zagrebu, 16. ožujka 1879.

Upravljujući odbor

hrv. pedagogijsko-književnoga šbora.

×

„Sv. Cecilija“ list za pučku crkvenu glasu (muziku) i pjevanje. Stoji na godinu 4 forinta, na pol i četvrt godinu razmjerno. Pradplatu šalje se napuniticno (vaglja postale) **upravi lista sv. Cecilije Zagreb.** Preporučamo najtoplije gg. svećenikom i učiteljom tu novinu za predplatu, a za promišljanje lep članak o pučkom crkvenom pjevačkom društvu i orguljaškoj školi, koj štampamo u današnjem broju.

### Neukli Nauka.

Po jajeht može se tako pisati, da se pismo na hjelanjku pozna. Ovo može osobito o Uzakru (Vuzmu) kod prigolavljanja pisanih mnogoga ugodno zaključiti a mnogoga i iznematiti. Stuel natimo na šni pršnjak nekoliko sinakah, to taj prašak polji dobriim vlinekim octom, zatim pridodaj nekoliko stučena alnuna i pusti, da se u toj teknuini raztopi. Kada se je alnua raztopio, proceeds tu teknuinu, i eto ti tinte, kojom možeš na jajeht u najjednost pokazati. Ovom natime tjeutom piši po lupinji (kao obično) i onda pusti, da se pismo dobro posuši. Zatim stavi jaje u čvrsto silnu vodu, te ga u njoj operi. Pismo će na vanjskoj strani lupinje izčeznuti, a kada jaje olupiš, opazit ćeš sva slova točno na hjelanjku. Tko toga ne zna, činiti će mu se čudno.

×

Zu čišćenje mutna vina dosada se je najboljin pokazao prašak, koji se zove „Pulverine clovaliora Apperta.“ Taj prašak ima već više godinu na skladištu g. Pokorni u Zagrebu. Pol kilograma ili jedan zantot sa 16 zametličah po 32 grama sloji 2 for. 40 novč., a toliko ga je dosta za čišćenje vina od 36—72 hektolitrah.

×

Čišćenje sagovah i navlakah pokudra. Najprije jih brižno izpraši i izotkaj (skefaj), da nestane svakoga praha, zatim načini dobru napuniticu, i tim čvrsto izotkaj dotičnu stvar. Zatim izperi sapun čistom vodom, raztopi koeclja (alunua) u vručoj vodi (za 3 litra vode dovoljno je 15 gramah koeclja) i peri tom teknuinom pomoću spužvo dotične stvari. Kad se posuše, boje su posva svježe.

(Pučke Nov.)

### Različite vesti.

Narodnu čitaonicu u Trstu sakuplja prinosa za poplavinu postradale Hrvate u Posavinu. Preporučamo naj toplije ovo plemenito nastojanje čitaoničkog odbora.

Novi ctenik za brzajare (telegrafe) počima od 1. aprila o. god. Plaćati će se najprvo 24 novčica za budi koji brzajav, onda 2 novčica više, za svaku besjednu. Dakle 10 rieči stojati će 44 novč.; 20 rieči 64 novč.; i t. d. Za male vesti bilo je bolje do sada, jer za aviso-brzajav od 10 besjedah misl platilo, nego 30 novčicah. Ali za velike bit će nešto cijenije.

Za Segedince skupljaju se silni novci po svih kraljestvih. Pojedini Madjari daruju velike svote, jer jih je bogatih i jer ljube svoju rodnu zemlju, kako malo koji narod.

Sloboda list izlazeći na Rieci (Sušaku) pišuć o porodnjah, dobro spominje, da je

sva Posavina i Slavonija pod vodom, al se nikomuo nesanja ondje poinagati. Zato predluže da se za postradale od poplave u Hrvatskoj svi oni novci obrate koji bi se potrošili prigodom srebrnog pira njihovih veličanstvah. A svečanosti crkvene i pučki sastanci i drugo, što ne stoji novca, svjedeno bi se imalo učiniti.

Proračun grada Sarajeva. Za 1879 sastavljen je. Od marta do 31. decembra 1879 iznositi će dohodoci 132,550 for. Tim će se pokriti troškova i još će ostati 63,600 forintih. Nije loše!

Prvi željeznički vlak do Maglaju u Bosni dospje je dne 16. t. mj. Maglaj je znamenito mjesto sa bosanskoga rata i od prije već opjevano u pjesmah. Oblasti i pučanstvo dočekali su veselo željeznicu i gostili se, kako je obično.

Prof. Ilhvaron, odernon ili užarajam diže se po svom cesarstvu velika buka i mnogo jih je, koji bi htjeli, da sa proti ilhvi opeta kakovi zakoni ničnu. Jer kod nas je od godine 1868 slobodno ugovoriti interese kakova hoćeš, i ljudi kažu: kada ti treba kruha, platiš čes ga i skuplje nego drugo pite, a tako čes rado i veći interes platiš, kada ti je krvava potreba novca. Nego to nije pravileno, jer zašto da se jedan toliko bogati mnogo putah samo za to, jer je drugi po nesreći prisiljen ili poginuli ili onako se pogoditi. Dakle nekakovo pomoći svakako bi trebalo. A sada se neko vrnuo to tim jače zahtjeva jer se u Beču dogodilo slučaj, da čovjek srea puen od tuge. Neki Iluolsky iztrošio se je do novčica u dugoj bolesti, to je bio prvijsjk u tu stupicu pada, težko se iz nje izvuce. Tako i jedni Iluolsky dužio se je sve više više; nikasulje i zaglavio od jada i nevolje. Ali čujte! On je bio plućnik kod neka velike kase, pu kada su postja smrti togu nesrećnika iBl pregledati kasu, sva su našli u redu. Dakle pošton čovjek je bio, nije se dužio za razkoš i unslade, nego od nevolje, pak je siromnih morao nevrtno živiti. Ali dosta vam je računati koju cieniu ima žrti u proljeću po raznih tržištih u Istri, pak čemo se domisliti ilhvi. Čini nam se, da se je lani koparski list „La Provincia“ čudio toj razliki; mi se čudimo, da si je nije znao protumčiti.

Koliko mogu kuñl vući. Kako „N. List“ pišu evo račun: Na melkom ilovastou tu može kuñ vući 1 1/2 metrična centa, na običnoj kamentoj česti 3 m. centa, na čvrstom pjeskovitom tlu 8 m. centa; na zidnoj česti do 15 m. centah. Nego to je tako, gdje je pesvema ravan put. A buduć toga u naših krajovih noima, netreba kuñju, nalaziti više od 9-10, metričnih centah. Na vodi će par konjah vući proti dosta jakoj struji 75-80 metr. centah.

Billu Burrit zvao se je Amerikanac što je nedavno umro vrlo star. On je bio „apostol mira“. Izprva kovač, a pametna glav, učio se je u slobodnih urah svateom i mnogo je nauke skupio. Djelovanje svoje bio je posvotio tomu, da je piamom i govorom proticao svet proti vojskom. Netrebu vojske ni ratovah, pak će mir biti medju narod. Njegovih knjigah se je svoj dan prodalo na tisuce i tisuce i rado jih se čitalo. Ljep je to namisljati, da mir bude na svietu, al kako ćeš junjo s vukom izmiriti?

Svjeteleće ure. Neki Amerikanac izumio je uru, koja zajedno svietli, te i u mraku možeš vidjeti, koja je doba. Ta svjetlost polazi od nuke male žutkaste pločice, koja je na uri.

### Javne zahvale.

Osiguravajuća uzajemna banka „Slavija“ u Pragu darovala je obćini Delničkoj u Hrvatskoj jednu krasnu četvorokolnu streljku. Za taj lijep dar podpisate poglavarstvo nemože prepustiti slav. vrhovnomuo zastupstvu Banka „Slavije“ najučtivije zahvaliti, te svakomuo preporečiti, da se osigura kola proti vatri, toli u drugih osigurajućih strukah, kod spomenute Banka, koja svaki kvar po vatri uzročen, tečno izplatuje.

Poglavarstvo obćine Dalnic 24. Veljače 1879.

Josip Plešo, načelnik.

Svim mojim znaucem i prijateljom iz okolice Jelšanske, koji su se mene povodom mog inrendana sjotili, te mi čestitali izvotili, izrazujom ovim putem moju naj srdačniju zahvalnost.

U Nagy Szalontu u Ugarskoj dne 26 ožujka 1879.

Josip Iskra.

### LISTNICA

#### UREDNICTVA I ODPRAVNICTVA.

Štov. J. Iskra. Ništa. Da ste zdravi.  
 Preš. P. B. Blata. Poslano je. Valjda ste već i primili.

Štov. Marin S. Gračić. Vjernite, da nije naša krivnja. Valjda imato tamo gdje ljudi, koji nebi rado, da vam naš list redovito dolazi.  
 Štov. Dj. K. Ušica u Srbiji. Milo nam je! Nam neka dobi. Bog očuva što imate, a mi ovdje moramo naše Hrvatsvo braniti! Zdravstvujte!

P. u. g. Josipu Ivančiću dijaku u Pazinu, Jadri Linardicu u Grmovih: Poslatu nam pređlatu primisno.

Marko Boćini u Lečevicah: Vaša je laijska predprojta namirana.  
 Č. N. Vežić Draiš: Za ovaj put zakasnilo.

#### Tek Novcaah polag Borse u Trstu od 16—30. Marča 1879.

Dne	Caradinski (tecelini)	Napolcon	Lire ster.	Put srebr. (teceli)	Dne	Caradinski (tecelini)	Napolcon	Lire ster.	Put srebr. (teceli)
10	71	5.33	9.33	11.73	21	5.33	9.33	11.73	—
17	5.33	9.33	11.73	—	25	—	—	—	—
18	5.33	9.33	11.73	—	26	5.33	9.33	11.73	—
19	—	—	—	—	27	5.33	9.33	11.73	—
20	5.33	9.33	11.73	—	28	5.33	9.33	11.73	—
21	5.33	9.33	11.73	—	29	5.33	9.33	11.73	—
22	5.33	9.33	11.73	—	30	—	—	—	—

### Pregled tržišauskoga tržišta.

dne 31. Marča 1879.

	OD	DO
Vosak primarski i ugarski za 100 kg	129	132
Kafa Tortoriko	72	80
S. Douglou	55	61
Mlo polag vrsti	—	—
Cukar austrijški	24	31
Cukar austrijški tubani	—	—
Crno travo bulicah (tristantsko)	270	280
Naravno svinjen	2	50
Karubu puljzke	9	10
Iranatlosko dalmatinsko	6	50
Smokro Kalnasta puljzke	20	—
Limon skrinjov	18	—
Iludinski ili mendule pulj. za 100 kg dalmatinsko	100	100
Lešnjak	13	10
Sijlo	15	16
Pšenica ruska	10	25
ugarska	9	10
galaska	—	—
Kukuruz (turkija) ruski ugarski	3	23
Bez	6	73
Jecur	6	50
Zob ugarska	6	50
arbanaska	—	—
Pasuj (kzaj), polag vrsti roba	9	10
Bob	—	—
Leč	12	14
Oriz talijanski	15	25
inglezki (kitajski)	15	50
Vuna bosanska	95	100
morjska	117	120
arbanaska	100	110
(starska)	—	—
Dasko kurško dolerico	50	99
Sejarsko	64	73
Greko	12	14
Ilukovico	8	12
Ulje balj. nježe vrsti za 100 kg	42	43
nasolju	52	61
arbanaska vrsti	41	42
dalmatinsko	40	41
Istarsko	12	50
Kameno ulje u barilah u kasetah	10	—
Koza strojne naske	165	185
suho volovo naske	107	131
daln. ist. bus.	70	100
janjeće naske za 100 kom.	85	95
dalmatinsko	50	75
kozo	65	75
uneno slano	58	65
suho	50	60
zvoje za 100 komadah. u stroju	25	37
Balsam	29	34
Sarabla i haril	15	24
Vitriol sudri	26	28
zeleni	26	50
Maso	76	91
Loj dalmatinski i naski	12	14
Salu	12	14
Mast (suo raztopijeno)	41	—
Slanina	36	41
Rakija etilator (100 litrah)	—	—
Galvici Istarski za 100 kg	—	—
Ruj naski	9	—
Istarski	8	9
Lise od javorika	12	14
Vinska stragino (Gripula)	—	—
Upluh	21	48
Mec	32	—
Lambor (jahnica od javorika)	19	25
Pakal haril od 100 kg	3	73
Curja (straco)	17	25
Kstram dalmat.	14	16